

สรุปผลการดำเนินโครงการ
เสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
: การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ชั้น ๓ ตึกบัญชาการ ๑ ทำเนียบรัฐบาล

.....

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีโดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตร่วมกับสำนักงานเลขาธิการ ได้จัดโครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต : การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้าราชการการเมือง และข้าราชการของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้ทราบหลักเกณฑ์และวิธีการ รวมทั้งเตรียมความพร้อมในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้ สรุปผลการดำเนินโครงการฯ ได้ดังนี้

๑. รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร (นางวิสุณี บุนนาค) หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กล่าวรายงานวัตถุประสงค์การจัดโครงการฯ ต่อเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และผู้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น ๙๔ คน ประกอบด้วย ผู้บริหารของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ๑๕ คน ข้าราชการการเมือง ๑๕ คน บุคลากรของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ๕๕ คน และเจ้าหน้าที่ ๙ คน

๒. เลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกล่าวเปิดโครงการฯ และให้โอวาทแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ โดยเน้นย้ำให้มีความซื่อสัตย์สุจริต สร้างการรับรู้และปลูกฝังให้การต่อต้านการทุจริตเกิดเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ร่วมกันรณรงค์ในเรื่องความโปร่งใส การครองตนอยู่ในความพอดี และคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ไม่ใช่ช่องทางของกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ร้องทุกข์เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรม ร้องทุกข์เรื่องที่ไม่มีความมูล จนทำให้เกิดความสับสนวุ่นวายจนเสียเวลาปฏิบัติราชการ รวมทั้งขอให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทบทวนมาตรการเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน เพื่อให้ง่าย สะดวกต่อผู้ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ และตรงตามเจตนารมณ์ที่ได้กำหนดข้อกำหนดกฎหมายนี้

๓. นายมีชัย อ่อน เจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สินชำนาญการพิเศษ สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นวิทยากร บรรยายความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต : การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๓.๑ ขอบเขตในการตรวจสอบทรัพย์สิน

หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินและการใช้จ่ายของหน่วยงานภาครัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะแบ่งออกเป็น ๓ หน่วยงาน คือ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) มีหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.)

/มีหน้าที่...

มีหน้าที่ตรวจสอบพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยหลักในการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่รัฐ คือ ตรวจสอบว่าเจ้าหน้าที่รัฐแต่ละคนมีความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่อย่างไร ซึ่งจะตรวจสอบจากระบบการเสียภาษี โดยรายได้/เงินได้ที่ระบุในแบบยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ต้องเป็นเงินได้ที่มีการยื่นเสียภาษี หากไม่มีการยื่นเสียภาษีเงินได้จำนวนนี้ จะนำมากล่าวอ้างไม่ได้ตามกฎหมาย และจะสะท้อนไปยังการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนจากการปฏิบัติหน้าที่

๓.๒ ผู้ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ จะแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ

๓.๒.๑ เจ้าพนักงานของรัฐ ตามมาตรา ๑๐๒ (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง)

๓.๒.๒ เจ้าพนักงานของรัฐ ตามมาตรา ๑๐๓ (รองหัวหน้าส่วนราชการ)

๓.๒.๓ เจ้าพนักงานของรัฐ ตามมาตรา ๑๓๐

โดยต้องแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินฉันท์สามีภรรยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

๓.๓ หลักเกณฑ์และรูปแบบการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต้องยื่นตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยจะต้องแนบหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน หลักฐานการเสียภาษีเงินได้ในรอบปีภาษีที่ผ่านมา และต้องลงลายมือชื่อของตนเองรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีฯ และเอกสารทุกหน้าที่มีข้อความ

๓.๔ ระยะเวลาและเงื่อนไขการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

๓.๔.๑ กรณีเข้ารับตำแหน่ง

๓.๔.๒ กรณีพ้นจากเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ

๓.๔.๓ ทุก ๓ ปี ตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ

ทั้งนี้ จะต้องยื่นบัญชีฯ ภายใน ๖๐ วัน นับจากวันที่ประกาศให้ดำรงตำแหน่ง/พ้นจากตำแหน่ง (สามารถขอขยายเวลาได้ ๑ ครั้ง ระยะเวลาไม่เกิน ๓๐ วัน พร้อมระบุเหตุผลความจำเป็น)

๓.๕ วิธีการและสถานที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ให้ทำและยื่นบัญชี ๒ ชุด (ต้นฉบับและสำเนา) โดยวิธีการดังนี้

๓.๕.๑ ยื่นด้วยตนเอง/มอบหมายผู้อื่นยื่นแทน (ไม่ต้องมอบอำนาจ)

๓.๕.๒ ส่งทางไปรษณีย์ โดยนับวันที่ไปรษณีย์ลงทะเบียนรับเป็นวันที่รับยื่น

๓.๕.๓ ยื่นด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์

ทั้งนี้ สามารถยื่นบัญชีได้ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ทุกแห่ง

๓.๖ การเปิดเผยบัญชีให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ตำแหน่งที่ต้องเปิดเผยบัญชีฯ เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๐๖ เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง จะต้องปิดประกาศ ณ สำนักงาน ป.ป.ช. กลาง/ภาค/จังหวัด เป็นระยะเวลา ๓๐ วัน และลงเผยแพร่ทางเว็บไซต์ ของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นระยะเวลา ๑๘๐ วัน (เผยแพร่เฉพาะแบบยื่นบัญชีฯ ไม่ต้องเผยแพร่เอกสารประกอบ) ทั้งนี้ สามารถปกปิดข้อมูลที่อาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของตนเองหรือครอบครัว เช่น เลขประจำตัวประชาชน ที่อยู่ อีเมล หมายเลขโทรศัพท์ หรือเลขที่โฉนด

๓.๗ บทลงโทษ

กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า (๑) จงใจไม่ยื่น (๒) จงใจยื่นเท็จ หรือ (๓) จงใจปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์เชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้ดำเนินการดังนี้

๑) กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่ง ในองค์กรอิสระ หรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อวินิจฉัย

๒) กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้เสนอเรื่องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ (วันที่ศาลฎีกา หรือศาลอาญาฯ ประทับฟ้อง) และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปี ด้วยหรือไม่ก็ได้

สำหรับกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง ถ้าผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่อยู่ และยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ก็ให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ ตั้งแต่ศาลมีคำพิพากษา และถ้าในระหว่างหยุดปฏิบัติหน้าที่มีได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใด ก็ให้มีสิทธิได้รับ เสมือนหนึ่งผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ในกรณีที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ไปก่อนจะมีคำพิพากษา การจ่ายเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใด ให้จ่ายจนถึง วันก่อนวันที่พ้นจากตำแหน่ง

ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ผู้ใดจงใจ ไม่ยื่นบัญชีฯ ภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้ง ให้ทราบ และมีพฤติการณ์เชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑ หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

/๔. การประมวล...

๔. การประมวลผลความพึงพอใจ ความรู้ และความเข้าใจของบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตได้มีแบบสอบถามผ่านทางสแกน QR Code พบว่า มีคนตอบจำนวน ๓๓ คน โดยผู้เข้าร่วมโครงการมีระดับความพึงพอใจ ความรู้ และความเข้าใจ ดังนี้

ประเด็นเรื่อง	ค่าคะแนน (เต็ม ๕.๐๐๐๐)	คิดเป็นร้อยละ	ผลลัพธ์
ด้านวิทยากร	๔.๓๔๓๔	๘๖.๘๖๘๖	พึงพอใจมากที่สุด
๑) การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	๔.๒๗๒๗	๘๕.๔๕๔๕	พึงพอใจมากที่สุด
๒) ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา	๔.๕๔๕๔	๘๙.๐๙๐๙	พึงพอใจมากที่สุด
๓) การเชื่อมโยงเนื้อหา	๔.๑๘๑๘	๘๓.๖๓๖๓	พึงพอใจมาก
๔) ความครบถ้วนของเนื้อหา	๔.๒๗๒๗	๘๕.๔๕๔๕	พึงพอใจมากที่สุด
๕) การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้	๔.๔๒๔๒	๘๘.๔๘๔๘	พึงพอใจมากที่สุด
๖) การตอบข้อซักถาม	๔.๕๔๕๔	๘๙.๐๙๐๙	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการป้องกันและปราบปรามการทุจริต : การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน			
๑) ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ ก่อน เข้าร่วมโครงการ	๒.๕๔๕๔	๕๐.๙๐๙๐	
๒) ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ หลัง เข้าร่วมโครงการ	๔.๑๒๑๒	๘๒.๔๒๔๒	
ด้านการนำความรู้ไปใช้	๓.๙๕๙๕	๗๙.๑๙๑๙	พึงพอใจมาก
๑) สามารถนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติได้	๔.๑๕๑๕	๘๓.๐๓๐๓	พึงพอใจมาก
๒) มีความมั่นใจที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้	๓.๙๐๙๐	๗๘.๑๘๑๘	พึงพอใจมาก
๓) คาดว่าสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้	๓.๘๘๘๘	๗๖.๓๖๓๖	พึงพอใจมาก
ด้านสถานที่ / ระยะเวลา / อาหาร	๔.๑๘๑๘	๘๓.๖๓๖๓	พึงพอใจมาก
๑) สถานที่ที่มีความเหมาะสม	๔.๒๗๒๗	๘๕.๔๕๔๕	พึงพอใจมากที่สุด
๒) ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์	๔.๑๘๑๘	๘๓.๖๓๖๓	พึงพอใจมาก
๓) ระยะเวลาและอาหารมีความเหมาะสม	๔.๐๙๐๙	๘๑.๘๑๘๑	พึงพอใจมาก
ภาพรวมของโครงการนี้	๔.๑๕๑๕	๘๓.๐๓๐๓	พึงพอใจมาก

จากการประมวลผลความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต : การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน พบว่า มีผู้ที่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าว เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๐.๙๐ และผู้ที่มีความรู้เท่าเดิม ร้อยละ ๙.๑๐

สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ

๑. ทำให้ทราบถึงข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์วิธีการ รวมทั้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มมากขึ้น
๒. ได้รับความรู้ใหม่ๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนเป็นข้าราชการที่ดี โปร่งใส สุจริต

/ข้อเสนอแนะ...

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

๑. ข้อเสนอแนะ

- ผู้จัดโครงการควรประสานสำนักโฆษกเพื่อบันทึกเทปการบรรยายเพราะจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ติดตามที่ติดภารกิจไม่สามารถมารับฟังได้

- เนื้อหาของโครงการเป็นที่สนใจของคนจำนวนมาก ควรจัดโครงการลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง และใช้เวลาดำเนินโครงการให้มากกว่านี้ รวมทั้งจัดสถานที่ให้เพียงพอและเหมาะสมกับผู้เข้าร่วมโครงการ

๒. หัวข้อที่อยากให้อีกครั้งต่อไป ได้แก่

- หลักนิติรัฐ
 - การบรรยายธรรม
 - การส่งเสริมและปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และยุทธศาสตร์ในการป้องกันปราบปรามการทุจริตทั้งระดับชาติและของหน่วยงาน
 - การปลูกจิตสำนึกด้านความซื่อสัตย์สุจริต และการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง
-